

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de act normativ

Lege

pentru completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Din punct de vedere juridic, prin „*fugar*” se înțelege o persoană care se sustrage de la urmărire penală, judecată sau executarea unei pedepse.

În spațiul public românesc actual, această expresie are conotația persoanei care este dată în urmărire internațională, cu precădere, după ce împotriva acesteia a început urmărirea penală sau după ce a fost pronunțată o condamnare, care este sau nu definitivă.

Sustragerea de la răspunderea penală sau executarea pedepsei este facilitată de o serie de factori, care țin atât de evoluția societății în ansamblul său (fenomenul globalizării, libertatea de circulație, dezvoltarea mijloacelor tehnologice și de comunicare) de împrejurările concrete ale fiecărei cauze (insuficiența unor măsuri restrictive, inclusiv din perspectiva limitării accesului la mijloacele financiare), cât și de factori economici și psiho-sociali.

„*Fugarii*” reprezintă o gravă amenințare la adresa siguranței publice la nivel mondial, adesea sustragerea îmbrăcând forma altor fapte de natură penală.

Unul dintre aspectele centrale ale politicii actuale ale Ministerului Justiției este creșterea încrederii societății în actul de justiție, în capacitatea autorităților române de a asigura îndeplinirea acestuia. Actul de justiție trebuie să fie credibil și complet, inclusiv prin asigurarea funcției de exemplaritate a pedepsei.

Există un interes deosebit al opiniei publice din România cu privire la problematica persoanelor care se sustrag de la

aplicarea legii. Această situație, devenită, în ultima perioadă, un subiect public permanent, a dobândit un caracter prioritar pentru Ministerul Justiției și pentru Guvernul României.

Fenomenul „fugarilor” este în creștere în ultimii ani, așa cum rezultă din următoarele date:

- în anul 2020 a fost dispusă urmărirea internațională pentru 1260 de persoane;
- în anul 2021 a fost dispusă urmărirea internațională pentru 1420 de persoane;
- în anul 2022 a fost dispusă urmărirea internațională pentru 1574 de persoane;
- în anul 2023 a fost dispusă urmărirea internațională pentru 1530 de persoane.

Pentru predarea/preluarea acestor persoane, și astfel, pentru îndeplinirea actului de justiție, respectiv pentru îndeplinirea conforma a atribuțiilor ce îi revin României ca stat de drept, în respectarea art. 1 alin. (3)¹ prima teză, și alin. (5)² din Constituția României, republicată, și astfel, pentru punerea în executare a hotărârilor judecătorești, doar în anul 2023 au fost organizate un număr de 587 de misiuni ale Ministerului Afacerilor Interne, instituția competentă pentru aducerea în țară a persoanelor antementionate.

Potrivit dispozițiilor art. 76 alin. (1) din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „*cheltuielile privind procedura de extrădare efectuate pe teritoriul României se suportă de statul român, prin bugetele autorităților și instituțiilor implicate, în funcție de atribuțiile conferite fiecăreia dintre acestea prin prezenta lege*”.

Norma se coroborează cu dispozițiile art. 16 alin. (4) din Legea nr. 302/2004, conform căroră „*cheltuielile care revin statului român se suportă de la bugetul de stat și sunt cuprinse, după caz, în bugetul Ministerului Justiției, Ministerului Public și Ministerului Afacerilor Interne*”.

¹ (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

² (5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie

Potrivit dispozițiilor art. 57 alin. (4)³, și 96 alin. (1) lit. a)⁴, respectiv art. 62 alin. (1)⁵ din Legea nr. 302/2004, competența de preluare a persoanei extrădate revine Centrului de Cooperare Polițienească Internațională, cheltuielile urmând a fi suportate din bugetul Ministerului Afacerilor Interne.

Persoanele solicitate sunt aduse în țară pe cale aeriană sau terestră.

În acest context, doar în anul 2023, a fost cheltuită, de la bugetul de stat al României, o sumă aproximativă de 10.025.000 lei.

În cadrul unei astfel de misiuni aeriene, sunt implicați cel puțin 2 ofițeri de poliție din cadrul Centrului de Cooperare Polițienească Internațională din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar aceste costuri reprezintă: biletele de avion (spre exemplu, pentru o misiune simplă sunt achiziționate un număr de 3 bilete de avion), diurna legală aferentă, cazarea cadrelor de poliție investite cu preluarea persoanei căutate și transportul local efectuat de la aeroport la locul de cazare și/sau predarea persoanei/persoanelor solicitate.

Nu mai puțin, sunt situații când se solicită de către statul străin, Ministerului Justiției informații suplimentare pentru predarea/preluarea acestor persoane căutate. Pentru îndeplinirea cu celeritate a acestor solicitări, sunt realizate traduceri pentru livrarea cu celeritate a acestor date și informații.

Astfel, toate aceste cheltuieli grevează/solicită bugetul de stat al României cu cheltuieli suplimentare, care sunt prevăzute în arhitectura construirii fiecărui buget anual, fie al Ministerului Afacerilor Interne, fie al Ministerului Justiției, de către ordonatorii de credite.

³ Locul predării va fi un punct de frontieră al României. Centrul de Cooperare Polițienească Internațională din cadrul IGPR asigură, prin Biroul Național Interpol, predarea și informează despre aceasta Ministerul Justiției și curtea de apel competentă.

⁴ Aducerea în țară a persoanei predate. (1) Centrul de Cooperare Polițienească Internațională din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române: a) stabilește cu autoritățile străine competente termenul de preluare a persoanei predate și asigură aducerea în țară, sub escortă, a acesteia. În caz de transfer temporar sau predare temporară, data preluării este stabilită cu avizul instanței emitente, în funcție de acordul încheiat de instanța emitentă cu autoritatea străină de executare;

⁵ Dispozițiile secțiunii 1 a cap. I din prezentul titlu se aplică în mod corespunzător în cazul în care România are calitatea de stat solicitant

<p>1¹. În cazul proiectelor de acte normative care transpun legislație comunitară sau creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia, se vor specifica doar actele comunitare în cauză, însoțite de elementele de identificare ale acestora</p>	<p>Nu este cazul</p>
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>În acest context și pentru a limita fenomenul „fugarilor” al cărui tipar nu ține cont de educația, situația socială sau financiară a fiecărei persoane solicitate, și pentru a descuraja această atitudine infracțională,</p> <p>Având în fundamentare și respectare statul de drept al României și neatingând obligațiile ce îi revin statului român în calitatea sa de Stat Membru al Uniunii Europene, de semnatar al Convențiilor Consiliului Europei și ale Națiunilor Unite,</p> <p>În scopul punerii în executare al unui mandat de arestare sau al unui mandat de executare a pedepsei închisorii, emise de către o instanță română,</p> <p>Ministerul Justiției formulează următoarea completare: Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la articolul 16 se completează cu trei alineate noi, alineatele (6), (7) și (8) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6): Cheltuielile care revin statului român, în cazul în care persoana solicitată, persoana extrădată sau persoana extrădabilă, după caz, s-a sustras urmăririi penale sau judecătii, vor fi avute în vedere la stabilirea cheltuielilor judiciare, de către instanța de executare, conform prevederilor Codului de procedură penală.”</p> <p>„(7): Pentru recuperarea cheltuielilor ocazionate de aducerea în țară a persoanei solicitate, a persoanei extrădate sau extrădabile, după caz, care s-a sustras executării pedepsei, autoritățile române au drept de regres, la instanța civilă competentă. Această cauză se judecă cu celeritate și este scutită de taxă de timbru.”</p> <p>“(8): Categoriile cheltuielilor prevăzute la alin. (7) se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Justiției și a Ministerului Afacerilor Interne.”</p>

3. Alte informații	Nu este cazul
--------------------	---------------

Secțiunea a 3-a - Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
2. Impactul asupra mediului afaceri	Nu este cazul
3. Impactul social	Nu este cazul
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul
5. Alte informații	

Secțiunea a 4-a - Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani).

- mii lei -

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						

(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
(i) cheltuieli de personal						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7 Alte informații	Nu este cazul					

Secțiunea a 5 -a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul
6. Alte informații.	Nu este cazul
Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.	Nu este cazul

Secțiunea a 7-a - Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	
3. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 8-a - Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul
2. Alte informații	Nu au fost identificate

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să îl aprobați.

Alina-Ștefania GORGHIU

Ministrul Justiției

Avizator:

Cătălin PREDOIU

**Vicepremier
Ministrul Afacerilor Interne**